

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. De Filio hominis. Quæ de se scripta erant, Christus impleuit, superest, vt tu, quæ te tangunt, impleas sicut Eliscus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

qui cum exercitu spretum illucit & veste candida induit ut morionem. Nunc in pratorio discurrebat Pilati, à quo flagellis iubetur cedi, spinis coronari, ruderem, cruce suspendi. O quam prope de vno ad alium discurrebat iudicem, ut pluribus diebus opus fuisset ad id, quod in singulis agebatur tribunalibus: cum tantummodo, ut illi qui novies mille verbera infligebantur, dies integri requirerentur. Modo ut spinis coronaretur, illa quæterentur, illa texerentur. Tot tribunalia, tot concilia, tot congregationes. Discurrebat velut ab alio vehementius impulsus de iudice ad iudicem, quod exitus sane verbis exponit vates Evangelicus: De

Isai. 53. 8.

*augustinus, & de iudicio sublatu est. Agitatum eum trahunt. Quis te, lapis à caelestis tanta ducit festinatione? Quis te propellit, qui quasi ab altero propulsus, tam celer per omnia discurrebat? Sublatu est. Non eum miles ducunt, nec trahit furor satellitum, non impellit rabies Iudeorum: amor ducit, trahit impellit igne figuratus, quo circumvolutum apparuit e cœtrum: *Eras visus discurrens in medio animalium.* Tanta pertransit velocitate, ut omnia pertranscat, nec vllum genus omittat cruciatus; sicut autem & moram trahit in cruce: exclamans: *Consummatu est.* Tam cito tantum opus consummasti? Tam illo tempore tot percurristi regiones? eum amor excitavit. Hic luce clarius patet quam tepido tu exciteris amore: luce clarius patet, quam ardens in pectore tuo amor ad terrena excitetur, cum in illis parvo tempore multum proficias itineris infatigatus. Quot itinera in tuo hoc processu, ræensione, delictis percurristi? Sed eheu quam pauca in Dei famulatu quam parum in hoc progressus? Quid loquar de vigilijs, disciplinis, elemosinis, operibus tuis impensis inimicis? Ignis non ardet in pectore tuo. Accendat illum Christus, qui potens est ipsam tuam accendere, & ipsas aquas in ignes commutare. O Domine, clamat Isaias, veni, accere, & nostram operare redemptionem, ignis ille divinus amoris, nostra liquefaciet pectora licet rupibus duriora, nostraque accendet corda aquas licet congelatis frigidiora: & ipsa ut ignis inardescant vehementius: *Itinam dirumpes calos, & descenderes etc. à facie tua montes destuerent, sicut exussio ignis inardescerent, aqua arderent igni etc.**

Isai. 64. 1.

§. 14. De Filio hominis. *Que de se scripta erant. Christus implevit, sup. rest. ut tu, que te tangunt, in plenis sicut Elisæus.*

Alind quoque nobis indicat Christus in his verbis: *Eec ascendetis etc.* Quod autem hoc: *Consummabuntur omnia, que scripta sunt pro Prophetis de filio hominis.* Hoc est quidquid ad eum spectabat facie: dum ad nostram omnium redemptionem: at non illud quod a nos spectat, hoc quippe nobis incumbit faciendum. O Lutheri perfide, curate monache, qui dicis & doces, mihi tibi superesse agendum ad opus tuæ redemptionis, cum iam Christus perfectissime nos redemerit, & quidquid illa requirebat impleverit, iam ex ore eius audivimus: *Consummatu est.* Fateor, omnia consummavit, sed ex parte sua: hoc enim: *Consummatus est in cruce prolatum ex illo oportet declarari, quod modo ait: Consummabuntur omnia:* hoc pergens in rete prout ipse exposuit, dum addit: *De filio hominis.* Ita illud *Consummatus est* pari moderatione intelligitur: *De filio hominis.* *Consummatus est.* Quidquid ad me spectabat, ego ex parte mea satis feci, superest, ut quod ad te spectat, exequaris. Egregia, nec nimis familiaris est illa D. August. similitudo. Composita apothecatis medicinam saluberrimam, potionem purgativam, qua non alii humores effluunt expellantur, & opera redeat valetudo. Quibus momentis illam composuit, ex eius parte iam perfecta est medicina. Ictuum est, v. & tu agas quod tui est, illam ebibas: parum nam que tibi predesset, si ab ipso compositam, vas huc infusam pretioso, tu illam tantummodo intuereris, nec sumeres, nec incorporates: *Poculum immortalitatis (ait) quod ex divina virtute, & humana infirmitate confectum est, si non bibitur non proficit.* O potentissimum medicamentum, o potionem efficacem quam nobis composuit divinus ille medicus, expurgandis cunctis nostris criminibus aptissima: *Purgativam peccatorum faciens.* Dixerat prout D. Paul. postmodum verò: *Ad multorum exhorrenda peccata. Id est expellenda crimina, que profundissimis cordum puteis absconduntur.* Ex se efficacissima est, nemo dubitat, attamen: *Si non bibitur, non prodest.*

Adduco vobis D. Chrys. Rom. de centem, quæ ratione nobis Dei beneficia, sanguis, mors. Sacramenta sint saluti nostræ profutura. *Duo*

cec)

cessunt saluationi nostræ necessaria: vnum ex parte Dei; alterum ex parte nostrâ. Ex parte Dei, eius requiritur fauor, auxilium, inspiratio, gratia, Sacramenta, mors, merita, totius nostri boni saluatiq̃e stabile fundamentum. Ex nostrâ verò parte, necessaria est diligentia, cura, studium, quo nobis hæc eius auxilia associemus metitaq̃e Christi eiusdem passionem ac cruciatum, operibus nostris adiungamus: Illud igitur audite: *Sicut ad perfectionem nostram, dilectissimi, promptitudo nostra non sufficit, nisi superno potiarur fauore, ita nihil à superno lucrabimur auxilio, si promptitudo nostra desuerit: ex his enim duobus virtus texitur.* Hoc igitur nobis Christus inuicit, quòd ipse eâ, quæ facere venerat, impleuerat pro nostrâ omnium redemptione, quòd erat præcipuum & pluris referebat; superest igitur, tu quoque facias, quæ tibi conueniunt faciendâ. Quantum video, illud Eliæ ad Eliseum, nobis suggerit. In Prophetam elegerat Dominus Eliseum, præcipit Eliæ; vade ad Eliseum, inuenies eum operantem in campo iugo bouum, cum aliis vndecim operariis illum voca, & dic, manu mirat tale officium, ad aliud enim longè dignius eum selige, vt sit mihi in Prophetam, ad hoc autem ministerium vnges eum sacro Chrismate, illi pallium tuum superimpono, illoq̃e eum contege, cui magnam concessi virtutem, Pergit Elias, & Dei complet præcepta, vngit eum, pallio suo coniecit, vocat eum vt sequatur. Cui Eliseum: iam sequar te festinus Domine, præceptis tuis obediam promptus, hoc verò vnicè deprecor: *Osculer oro patrem meum, & matrem meam, & sic sequar te.*

Respondet Elias. Charissime. Quod meum erat feci tibi, nimirum te vocare, te vngere, te meo pallio contegere, tu verò modò perfice, quod tibi competit, vel placuerit. Charissime, iam Christus quòd suum erat, fecit: vt te massa Adami damna, vilibusq̃e erueret te rigentis, in filium suum adoptaret, regni cœlestis scriberet heredem: iam suo te vnxit sanguine, iam te per fidem vocauit, iam tibi suorum iniicit pallium meritorem, induitq̃e veste Sacramentorum, reliquum est, vt eum sequaris, imiteris, gressus tuos ad illius componas similitudinem? Hoc significat: *Consummatum est: q. d. Quod meum erat, feci tibi.*

Hoc, vt credo, nobis significat D. Luc. dum acta describens Apostolorum, quæ Theophilo consecrat, sic exorditur: *Primum quidem sermone feci de omnibus à Theophilo, quæ cepit Iesus facere & docere: q. d. Primum scripsi de Præceptore, Hieron. B. ap. de Lanuz. Tom. II.*

nse de discipulis. Formulam nota loquendi: *Qua cepit Iesus facere, & docere.* Quid ergo, numquid ea solum scripsisti: *Quæ cepit Iesus facere & docere?* Quantum iudico scripsisti principium, medium & finem eorum quæ fecit, cum in Euangelio tuo luce meridiana clarus exorsus sis ab eius purissima in ventre virginali purissimo, conceptione, natiuitate, & infantia, deinde vitam eius prosequens finem operi tuo dedisti describens eius mortem, imò resurrectionem & ascensionem; vnicò verbo de eo scripsisti, ab eius de cœlo ad terram descensu, vsque ad reascensum eius ad cœlos, ac ad paternæ dextera sessio em. Quomodo igitur capio quòd ea scripseris: *Quæ cepit Iesus facere & docere?* Abditum venero mysterium. Non intendit dicere, quòd prima tantummodo Christi opera descripserit, cum & vltima litteris tradiderit; sed significare voluit, quòd Christus hæc omnia, quæ narrata sunt, faciendo, principium dederit nostræ redemptioni, tantique operis prima iecerit fundamenta: ita vt ubi significet, quòd quidquid fecit, principium tantum tuæ dederit saluationi, vt tu eius adiutus auxilio illud prosequaris, ex parte tua, agens quod tuum est. Hoc quoque significauit Apostolus illis verbis, quæ tam grauitè & neruose Patres expendunt: *Adimpleo ea, quæ desunt imitari Christi in carne mea.* Ipse passus tari Christi est, crucem pertulit, penitentiam egit, mei si participati, quantum ex ipso est, copiosissimam operam. ratus est redemptionem, at defectus est ex parte mea, quòd illa in carne meâ non perficiam: 24.

In carne mea. Hoc sensu capiunt quidam Patres, illam Christi orationem in orto: *Transat à me calix iste.* Non rogat; ne bibat illum, sed quòd ab eo epotus, transeat ad alios: *Transat à me.* Domine, quid ais: Non capimus. Si tu illum ebibisti, quid aliis superest bibendum? Si ego sui exarscens ingentem vini scyphum totum exhaurirem, num congruè loquerer, transeat hic scyphus ad alios: *Esset alios excipere ludibrio.* Tu calicem, Domine, bibisti passionis, rapta siti exarscens ad tui Patris honorem, nostramque salutem patendi, vt fueris Apostolo tuo Petro indignatus, quòd ad primum eius haustum, eum tibi voluerit de manibus eripere: dum ais: *Calicem quem dedi mihi Pater, non vis, vt bibam illum?* & illum ambabus arripens, manibus totum ebibisti, vt nec guttula remanserit, & exclamates: *Consummatum est.* Quomodo exhausto iam calice, adhuc sitiens, illam emisisti vocem

104. 19. 18 Vocem sitis indicatam, *Sitis*. Quid igitur rogas, ut ad alios transeat? Quid aliis superest bibendum, si totum exhauseris? Insuper eadem recurrit difficultas, in eo quod Iacobo & Ioanne, primas sedes ambientibus, proposuisti: *Potesis bibere calicem quem ego bibiturus sum*. Si tu illum sis bibiturus, quid illum aliis propinas eporandum? Hic latet mysterium. Ipse ad fundum ebibet, quantum ex arte sua, qui passus est, quidquid eum pati conueniebat, imo remedio nostro superfluentem: ut superest, ut tu pro tua patientia redemptione, & illum Christi calicem, tuum facias, tu exhaurias, te mortifices, carnem tuam calliges, offensas remittas, ad contumelias obmutescas, eoque modo te Christo vnus patienti, vel eius flagella, tuis; eius penitentiis tuis coniungas, eius vestigia imitatis, agas, quod ipse tibi consilii faciendum: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam*. Iam ego tui meam adeo grauem, ut cum humeris diuinis polletem, ex onere tamen eius in terra corruerim; te tua modo manet tollenda, quæ licet infinites leuior, crux tamen est, quam tolles me sequi debes, tuam debes meæ coniungere, ut ex mea & tua vna crux fiat; mea, virtutem, meamque tuæ dabit infinitum.

Mat. 16. 24
Act. 17. 34
Rom. 6. 5
Philip. 3. 10

Ad rem nostram congruè perpendit Diuus Basilii: modum loquendi Diui Pauli quo exprimit quo salutem & redemptionem consequamur: *Si complantati facti sumus similitudini mortis eius*. Id est, si cum Christo mortui ac sepulti fuerimus. Qui fieri potest, ut ego cum Christo moriar? cum Christo sepeliar? cum Christo crucifigat? cum Christo, patiar persecutionem? In eo quod opera tua, penitentiæ tuæ, mortificationes tuæ, illius operibus & c. vniuntur: hæc namque est illa communicatio afflictionum, de qua Diu. Paul. *Ad cognoscendum illum & virtutem resurrectionis eius, & societatem passionum illius, configuratus morti eius*. Egrege nobis, hoc exposuit vir illustrissimus D. Rudensindus, quem alij Rosendum dicunt. Ut refert D. Martin. Erat hic regali prosapia clarus filius Comitis de Guterros, & Domina Iduara eius coniugis sanctissima mulieris ex nobilissima familia de Ribera, quæ modò est Ducum de Alcalá. Episcopus præfuit multis Ecclesijs, & tandem Compostellane, Anno verbi incarnati 990. Insignia sibi vir Sanctus sculpsit, crucem rubram ex cuius altero brachio cincinnus depeidebat, ex altero verò speculum. Eo modo etiã hodie ea licet conueni in cathedra

li Ecclesia Mondoneusi, vbi & Episcopus gesit, & in illustri Monasterio Cella noua, vbi abbas rexit: per hoc significans, quod cruci Saluatoris adiungeret cincinnum quo perpetuo vitam suam Christi actionibus configurabat, labores suos Domini laboribus dimittetur: speculum autem quod doceret, qua ratione vitam componeret, seipsum in cruce Saluatoris velut lucidissimo speculo contemplantus.

§. 15. Tradetur. Non signat Christum, qui eum sit traditurus, ob rationes notatu dignissimas.

Eia Domine cum iam passionis tuæ sis iter ingressurus, dicitur quæ tibi sunt sustinenda, illis; nos illuminato. Poniit ut frontis: *Filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum, & tradent eum gentibus*. Sapienter hoc primum commemorat tormentum, quasi totius passionis fundamentum; se manibus tradendum inimicorum. Hoc præ cæteris, virum torquet honorabilem acerbius, si manibus tradatur inimicorum, idque tam perfecte, ut ei facere possit, quicquid animo sederit turbulento: quia hoc integre est pati, in anima ut in corpore: in anima, dum eorum considerat liuorem, odiumque, quo in illum debacchantur, & in corpore, per tormenta cruciatuque quibus laniatur. Quando quis traditur animalibus, leonibus licet ferocissimis, aut tigribus immanissimis, aut tauris furentibus, aut ignibus ardentissimis eius flammis incensum corpus adurit, aut aquis, seu profundissimis maris est immerus fluctibus solium patitur corpus, contra quod solum suas possunt hæc omnia vires exercere. Verumtamen dum potestati traditur inimicorum, patitur pariter & anima cuius intima penetralia persuadunt, & cordis fibras venasque et ansodiunt inimicorum irrationes, contemptus, iniuria, contumelia, exprobrationes, scommata &c. Hoc ut premium cordis supplicium retinendabat David, dum sic Dñm deprecatur: *Ne traderis me in animas tribulantium me*. Et alio loco, *Respice & exaudi me Dñe Deus meus, &c. ne quando dicat inimicus meus, præualuit aduersus eum*. Quam acerbū fuit Samsoni tormentū dum se manibus liget traditū inimicorum, qui festos dies est iudicando, & quasi cū tauro iurati colludendo, seu in diuersa agitando, dedicat aut. Qui nō in eum tumultus, quantum non clamor excitatus? *Sicut exulnati victores capti prædā, quā ut clauis acutissimæ*

II. Exemplū. Lib. historia D. Iacobi lib. 2. cap. 2.

Exemplū. Lib. historia D. Iacobi lib. 2. cap. 2.